

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародних економічних відносин та фінансів

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансово-економічна безпека

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору 2016

галузі знань

07 Управління та адміністрування
шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування
шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Облік і оподаткування
назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Щербань Олена Дмитрівна,
доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, кандидат економічних
наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

О. Д. Щербань

ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Ганін Віктор Іванович,
професор кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, кандидат економічних
наук, професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

В. І. Ганін

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та фінансів

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 4.

Зав. кафедри

підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 071 Облік та оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів фахових компетентностей щодо комплексного розуміння закономірностей, основних складових, змісту і форм динаміки фінансово-економічної безпеки як інтегральної характеристики сучасної економічної системи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес гарантування фінансово-економічної безпеки в умовах ринкової трансформації в Україні як специфічного ресурсу і результату функціонування економічної системи.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальної дисципліни «Управління ризиками підприємства» та є основою для проходження виробничої практики, виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність адаптуватись до нового середовища у професійній діяльності, креативність;

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному середовищі, використовувати ділову іноземну мову для забезпечення результативної професійної діяльності, уміння спілкуватися з експертами з інших галузей;

ЗК 6. Здатність використовувати знання правової системи України на практиці; вміння користуватися нормативно-правовими актами.

фахових компетентностей:

ФК 1. Розуміння державної фінансової стратегії, бюджетного планування та прогнозування, основних напрямів розвитку фінансової, бюджетної, податкової системи;

ФК 2. Розуміння інституційних засад функціонування системи управління державними фінансами;

ФК 13. Розуміти методологію та методику побудови, аналізу та застосування економіко-математичних моделей, що враховують ризики;

ФК 15. Здатність до засвоєння елементів інфраструктури ринку фінансових послуг, та до узагальнення методичних прийомів державного регулювання ринку фінансових послуг.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Оволодіння теоретичними й організаційними основами податкового менеджменту, засвоєння сучасних форм і методів роботи контролюючих органів, формування вмінь щодо організації адміністрування податкових зобов'язань платників перед бюджетами, вироблення практичних навичок щодо здійснення податкового контролю за діяльністю суб'єктів підприємництва, прогнозування та аналізу податкових надходжень до бюджету;

ПРН 4. Формування знань у сфері відносин, що виникають у процесі руху фінансових ресурсів між державою, юридичними і фізичними особами та опосередковуються спеціалізованими фінансовими інститутами;

ПРН 5. Формування та поглиблення системи теоретичних знань та практичних навиків студентів стосовно формування і використання фінансових ресурсів держави та розвитку державних фінансів в Україні;

ПРН 18. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок в області забезпечення фінансово-економічної безпеки держави.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності

Концептуальні засади національної безпеки держави. Поняття та базові елементи фінансово-економічної безпеки. Правове регламентування становлення та розвитку економічної безпеки в Україні. Основи формування системи фінансової безпеки. Предмет, суб'єкти та цілі забезпечення фінансової безпеки України. Критерії і показники економічної безпеки.

Тема 2. Фінансовий механізм економічної безпеки

Методологічні засади оцінки рівня фінансової безпеки. Методика розрахунку основних індикаторів фінансової безпеки. Шляхи забезпечення та підвищення рівня фінансової безпеки. Фінансова безпека банківської системи. Фінансова безпека страхового ринку. Фінансова безпека фондового ринку. Податкові важелі фінансової безпеки держави.

Тема 3. Загрози фінансово-економічної безпеки

Джерела і форми прояву економічної небезпеки. Стан економічної небезпеки України на національному рівні. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України. Принципи ідентифікації загроз фінансовій безпеці України.

Тема 4. Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки

Основи функціонування системи економічної безпеки України. Основні напрямки державної політики в контексті безпеки. Технологічна структура економіки України в контексті забезпечення безпеки. Заходи та механізми економічної політики, направлені на забезпечення економічної безпеки.

Тема 5. Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки

Характеристика безпеки як соціального явища. Механізми забезпечення соціальної безпеки. Соціальні аспекти економічної безпеки. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки.

Тема 6. Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки

Внутрішня інвестиційна активність. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну. Загрози інвестиційної безпеці України. Індикатори інвестиційної безпеки. Інноваційна стратегія України: напрямки, завдання, перспективи. Загрози інноваційній безпеці. Методика розрахунку індикаторів інноваційної безпеки.

Тема 7. Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка

Форми та методи тінізації економічних відносин. Економічна злочинність та засоби її зменшення. Відплив капіталу як загроза фінансовій безпеці.

Сутність, напрямки та методи детінізації економіки України. Інституційне забезпечення фінансового моніторингу.

Тема 8. Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки

Об'єкти та суб'єкти економічної безпеки України у зовнішньому середовищі. Економічні інтереси України на міжнародному рівні в контексті національної безпеки. Стратегія економічної безпеки України у зовнішньому середовищі. Прояви та основні ознаки процесу глобалізації. Сутність і зміст небезпеки для України в системі міжнародних економічних відносин. Стратегічні напрями міжнародного економічного співробітництва України.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності	11	2		2		7							10					10						
Тема 2. Фінансовий механізм економічної безпеки	11	2		2		7							12	2				10						
Тема 3. Загрози фінансово-економічної безпеки	11	2		2		7							12			2		10						
Тема 4. Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки	11	2		2		7							10					10						
Тема 5. Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки	11	2		2		7							10					10						
Тема 6. Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	11	2		2		7							16	2		2		12						
Тема 7. Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка	13	4		2		7							10					10						
Тема 8. Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки	11	2		2		7							10					10						
Курсова робота																								
Усього годин / кредитів ECTS	90/3	18		16		56							90/3	4		4		82						

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття		18						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		16						
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів		56						
	Усього годин		90						
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття		4						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		2	2					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		50	32					
	Усього годин		56	34					
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності	Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності	2			
Тема 2. Фінансовий механізм економічної безпеки	Фінансовий механізм економічної безпеки	2		2	
Тема 3. Загрози фінансово-економічної безпеки	Загрози фінансово-економічної безпеки	2			
Тема 4. Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки	Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки	2			
Тема 5. Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки	Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки	2			
Тема 6. Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	2		2	
Тема 7. Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка	Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка	2			
	Інституційне забезпечення фінансового моніторингу.	2			
Тема 8. Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки	Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки	2			
Усього		18		4	

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту :
<https://edu.htei.kh.ua/course/view?id=3684>

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності	Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності	2			
Тема 2. Фінансовий механізм економічної безпеки	Фінансовий механізм економічної безпеки	2			
Тема 3. Загрози фінансово-економічної безпеки	Загрози фінансово-економічної безпеки	2		2	
Тема 4. Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки	Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки	2			
Тема 5. Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки	Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки	2			
Тема 6. Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	2		2	
Тема 7. Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка	Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки	2			
Тема 8. Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки	Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки	2			
Усього		16		4	

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту : <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3684>.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання, які пропонуються для самостійного вивчення за темами:

Тема 1. Фінансово-економічна безпека в системі економічної діяльності

1. Предмет, суб'єкти та цілі забезпечення фінансової безпеки України.

2. Критерії і показники економічної безпеки.

Тема 2. Фінансовий механізм економічної безпеки

1. Фінансова безпека банківської системи.
2. Фінансова безпека страхового ринку.
3. Фінансова безпека фондового ринку.
4. Податкові важелі фінансової безпеки держави.

Тема 3. Загрози фінансово-економічної безпеки

1. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України.
2. Принципи ідентифікації загроз фінансовій безпеці України.

Тема 4. Структурні аспекти фінансово-економічного розвитку в контексті безпеки.

1. Технологічна структура економіки України в контексті забезпечення безпеки.
2. Заходи та механізми економічної політики, направлені на забезпечення економічної безпеки.

Тема 5. Соціальні аспекти фінансово-економічної безпеки

1. Соціальні аспекти економічної безпеки.
2. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки.

Тема 6. Фінансова спрямованість інвестиційної безпеки

1. Інноваційна стратегія України: напрямки, завдання, перспективи.
2. Загрози інноваційній безпеці.
3. Методика розрахунку індикаторів інноваційної безпеки.

Тема 7. Фінансово-економічна безпека і тіньова економіка

1. Сутність, напрямки та методи детінізації економіки України.
2. Інституційне забезпечення фінансового моніторингу.

Тема 8. Зовнішньоекономічні аспекти фінансово-економічної безпеки

1. Сутність і зміст небезпеки для України в системі міжнародних економічних відносин.
2. Стратегічні напрями міжнародного економічного співробітництва України.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Не передбачено навчальним планом.

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)			Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності			
		вид 1	вид 2		
2019/2020	60	50	10	40	100

Види активності студентів з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до теми дисципліни.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання аудиторної роботи, експрес-опитування, виконання письмових контрольних робіт, оцінювання доповіді;
- для студентів заочної форми навчання: оцінювання аудиторної роботи, оцінювання результатів самостійного вирішення практичних завдань, виконання робіт аналітичного спрямування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів : навчальний посібник / С. М. Фролов. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 332 с.

2. Управління фінансово-економічною безпекою : підручник / за загальною редакцією В. О. Онищенко та Г. В. Козаченко. – Полтава : ПолтНТУ, 2018. – 530 с.

3. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління : монографія / за загальною редакцією С. В. Філіппової. – Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2015. – 196 с

4. Економічна безпека: підручник / за редакцією О. Б. Жихор, О. І. Барановського. – Київ : УБС НБУ, 2015. – 467 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Економічна безпека: навчальний посібник / за загальною редакцією З. С. Варналія. – Київ : Знання, 2014. – 647 с.

6. Сазонець І. Л. Інвестування : підручник / І. Л. Сазонець, В. А. Федорова. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.